

RAUDASTA
SYNTYNYT

Kuva: Tomi Wahlroos

ELINKEINO-OHJELMA 2021 - 2025

Sisällys

Johdanto	1
1. Karkkilan asemointi elinkeinoympäristössä	2
1.1 Karkkila osana teollista Uuttamaata ja Helsingin seutukuntaa	2
1.2 Väestö	2
1.3 Työllisyys, työpaikat	3
1.4 Elinkeinorakenne	4
1.5 Osaavan työvoiman saatavuus, ammatillinen koulutus	6
1.6 Joukkoliikenne, pendelöinti	6
1.7 Kehittyvät toimintaympäristöt	8
2. Merkittävimmät muutokset yritysten toimintaympäristössä	9
2.1. Ulkoiset muutostekijät	9
2.2 Karkkilan alueen elinvoimaan ja yritystoimintaan vaikuttavat ulkoiset muutostekijät ja megatrendit	10
2.3. Karkkilan voimatekijät, mahdollistajat	11
2.4 Elinkeinojen kehittämisen ekosysteemit	12
2.5. Karkkilan kaupungin visio 2030	13
3. Karkkilan elinkeino-ohjelman visio 2030	14
4. Elinkeino-ohjelman tavoitteet	15
5. Elinkeino-ohjelman toimenpiteet ja mittarit	16
5.1. Yritysten menestymistä mahdollistava toimintaympäristö (1/2)	16
5.1. Yritysten menestymistä mahdollistava toimintaympäristö (2/2)	17
5.2 Yritysten kehitystä edistävät palvelut	18
5.3 Yritysmuutoksiin vahvistava kumppanuus (1/2)	19
5.3 Yritysmuutoksiin vahvistava kumppanuus (2/2)	20
6. Elinkeino-ohjelman toteutuksen seuranta	21

Johdanto

Karkkilan kaupungin kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet linjataan valtuustokausittain kaupunginstrategiassa. Strategiaa toteutetaan Karkkilan kaupungin elinkeino-ohjelmassa sekä Kestävä Karkkila ja Karkkilan Kasvuohjelmissa. Aiempi Karkkilan elinkeino-ohjelma oli laadittu vuosille 2017 – 2020. Nyt päivitetty uusi elinkeino-ohjelma on voimassa valtuustokauden 2021 – 2025. Elinkeino-ohjelma on laadittu yhteistyössä karkkilalaisten yritysten kanssa. Elinkeino-ohjelma hyväksytään kaupunginhallituksessa. Jatkossa elinkeino-ohjelma valmistellaan rinnakkain uuden kaupunkistrategian valmistelun kanssa. Valtuustokauden 2021 – 2025 kaupunkistrategia vahvistetaan vuonna 2021 ja seuraavan valtuustokauden kaupunkistrategia vuonna 2025.

Karkkilan elinkeino-ohjelman lähdemateriaaleina on käytetty Uudenmaan liiton laatimia aluepoliittisia ohjelmia ja strategioita, jotka ohjaavat maakunnan kasvua ja kehittymistä. Elinkeino-ohjelmassa otetaan huomioon ohjelman laadintahetkellä Uudellamaalla voimakkaassa leviämisvaiheessa ollut covid-19 viruksen aiheuttama maailmanlaajuinen pandemia. Koronaviruksen aiheuttamat kokonaisvaikutukset ovat väestön tiheydestä johtuen Uudellamaalla olleet muut maata huomattavasti rajummat.

Uudenmaan liitto julkaisi loppuvuodesta 2020 koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista toipumiseksi Uudenmaan selviytymissuunnitelman vuosille 2020 – 2023. Karkkilan elinkeino-ohjelmassa otetaan huomioon selviytymissuunnitelman strategiset painopisteet ja toimenpidetkokonaisuudet. Samoin elinkeino-ohjelmassa nostetaan esille keväällä 2020 valmistunut Uudenmaan liiton julkaisema Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategia – resurssiviisas Uusimaa.

Elinkeino-ohjelmassa otetaan huomioon myös muita yleisiä muutoksen ajureita - kansainvälisesti vaikuttavat megatrendit ja ilmiöt, kuten globalisaatio, ilmastonmuutos, digitalisaatio ja väestönmuutokset – globaalit ja kansalliset muuttoliikkeet. Liiketoiminnan ja koko Suomen talouden kasvun mahdollistavat mm. kansainväliset yritykset, elinkeinojen palveluvaltaisuus, vilkas tutkimus- ja kehitystoiminta, koulutustason nostaminen ja uudet yritykset.

Uudenmaan suhteelliset vahvuudet perustuvat sijaintiin, alueen vetovoimaan ja osaavan työvoiman saatavuuteen. Uusimaa toimintaympäristönä on Suomen vetovoimaisin markkina-alue, ja sillä on maamme mittakaavassa paras kansainvälinen ja kansallinen saavutettavuus sekä hyvä osaavan työvoiman tarjonta. Tästä sijaintiedusta on hyötyä myös Karkkilan kasvulle ja kehitykselle.

Karkkilassa 19.4.2021

Karkkilan kaupunki

Tuija Telén
kaupunginjohtaja

1. Karkkilan asemointi elinkeinoympäristössä

1.1 Karkkila osana teollista Uuttamaata ja Helsingin seutukuntaa

Karkkila on perinteinen teollisuus- ja kulttuurikaupunki. Karkkilan teollinen historia juontaa juurensa vuoteen 1817, jolloin Karkkilan Kulonsuonmäessä käynnistyi rautamalmin louhinta. Kaivoksen läheisyyteen Karkkilan kosken partaalle perustettiin v. 1820 Högforsin ruukki, valimotoiminta humautti käyntiin ja Karkkilasta kasvoi teollisuuspaikkakunta, oman aikansa edelläkävijä. Vaikka oma kaivostoiminta päättyi 1800-luvun lopulla, ruukki, konepajateollisuus sekä muu teollinen tuotanto kasvoi, laajeni ja toimii Karkkilassa edelleen. Historian polku- ja seuraten Karkkilaan on kasvanut monipuolinen yritystoiminnan kasvuympäristö, jossa yritykset kulkevat ennakkoluulottomasti kehityksen kärjessä, metalliteollisuuden lisäksi muillakin toimialaloilla.

Karkkila sijainti ja vahvat kärkitoimialojen klusterit tarjoavat menestyvälle yritystoiminnalle monipuoliset verkostot, hyvän toimintaympäristön ja vahvan yritystoiminnan kulttuurin. Perinteisenä työn kaupunkina karkkilalaiset arvostavat yritteliäisyyttä ja toimeliaisuutta. Karkkilan monipuolinen toimipaikkatarjonta, osaavan työvoiman saatavuuteen kohdistuvat uudet kehityshankkeet, yhteistoiminnan verkostot, vihreä luonto sekä turvalliset, edulliset ja ekologiset asumisen vaihtoehdot tarjoavat yrityksille ja yritysten henkilöstölle hyvän toimintaympäristön. Uusimaa Suomen nopeimmin kasvavana yritystoiminnan alueena tuo elinvoimaa ja kumppanuuksia myös Karkkilan alueen yritystoiminnalle.

Karkkilan keskeinen elinkeinopoliittinen vahvuustekijä on sijainti Helsingin seutukunnassa. Pääkaupunkiseudun taajamat, satamat ja Helsinki-Vantaan lentokentän saavuttaa tunnissa. Valtatie 2:n kautta pääsee myös Porin satamaan ja kantatie 51 varrella sijaitsevin Inkoon ja Hangon syväsatamiin. Pääväylä Karkkilasta Helsinkiin on valtatie 2. Valtatien liikenneväylien kehittäminen ja liikenneolosuhteiden parantaminen on kaupungin kasvun ja elinvoiman kehittämisessä Karkkilan kaupungin keskeisiä tavoitteita.

1.2 Väestö

Karkkilan asukasluvun kehittyminen vuosina 2010 - 2020

Vuoden 2009 alkaneen maailmanlaajuisen laman seurauksena myös Karkkilan teollisuuden työpaikat vähenivät huomattavasti. Työpaikkojen vähetessä Karkkilan asukasluku notkahti, kuitenkin viime vuosina Karkkilan negatiivinen väestönkehitys on hidastunut. Vuonna 2020 Karkkilan muuttotappio kääntyiikin muuttovoitoksi. Luonnollinen väestönkasvu väheni 54 hlöllä. Karkkilaan muuttajista valtaosa on työikäisiä.

Asuntotarjonta

Karkkilassa on tarjolla omistusasuntoja, vuokrahuoneistoja, omakotitaloja sekä pientalotontteja. Vuokrahuoneistot sijaitsevat Karkkilan keskustassa, Toivikkeella ja Haapalassa. Valtaosa keskustan vuokrahuoneistoista sijaitsee kerrostaloissa. Karkkilan kaupungilla on muutamia ikäihmisille tarkoitettuja vuokrakohteita, nämä huoneistot sijaitsevat keskustan alueella.

Omakotiasujalle Karkkila on hyvä asuinympäristö. Pientaloalueet sijaitsevat monipuolisen luonnon ympäröimänä muutaman kilometrin kehissä keskustasta. Oman kodin rakentajalle pientalotontteja on tarjolla monipuolisesti usealta eri asuinalueelta. Karkkilan kaupungin pientalotontit sijaitsevat Nahkiolla Karjaanjoen koskien tuntumassa, Haapalassa aurinkoisella peltoaukealla, Pyhäjärven tuntumassa sekä Aurinkorinteen harjumaisemissa. Karkkilan kaupungin tavoitteena on turvata asumismuotojen monipuolisuus, tuoda tarjolle houkuttelevia pientalotontteja sekä muita uusia asumisen kohteita. Rakentamisen ohjaamisessa otetaan huomioon kestävä kehitys.

1.3 Työllisyys, työpaikat

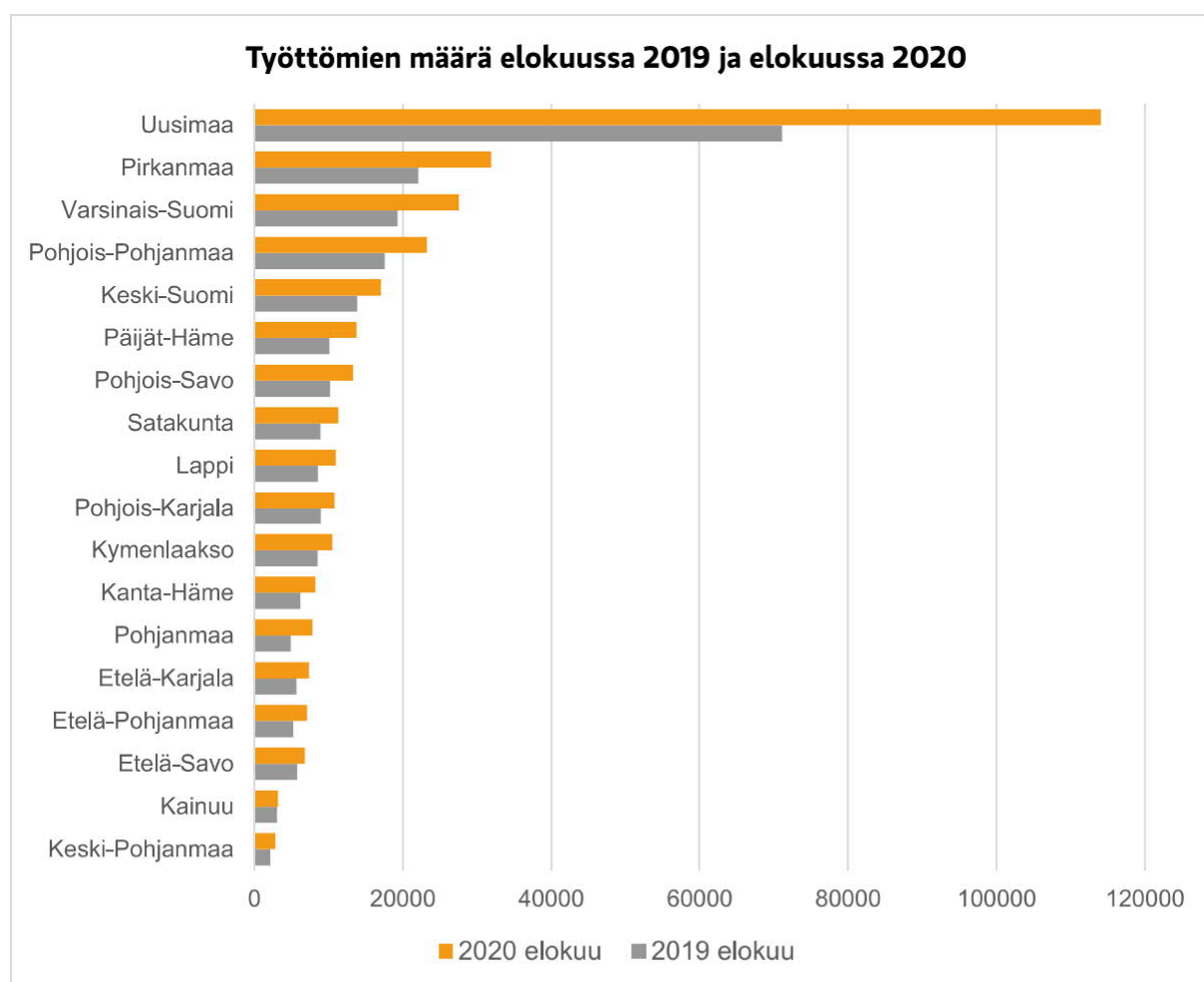
Väestö ja työllistyminen	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Asukasluku	9209	9119	8977	8911	8778	8696
**Työvoima	4423	4340	4218	4053	3954	
**Työlliset	4031	3937	3632	3570	3583	
*Yritystoimipaikat	633	623	651	612	592	
*Karkkilan työpaikat	3459	3358	2851	2865	2809	
Työpaikkaomavaraisuus	86 %	85 %	79 %	80 %	78 %	
**Työttömyysaste	8,8	8,7	13,5	11,6	9,1	13,0

Karkkilan Högforsin ruukki kehittyi 1800-luvulla maamme suurimmaksi valimoksi, tälläkin hetkellä teknologia-teollisuus muodostaa Karkkilan yritystoiminnan selkärangan. Paikkakunnalle on muodostunut sen kokoon nähden ainutlaatuinen modernin teknologiateollisuuden keskittymä suurista toimijoista kymmeneen alihankintayrityksiin, jotka tarjoavat palvelua ja osaamista yksittäisistä komponenteista vaativiin kokonaisuuksiin. Myös biotekniikan tuotanto on Karkkilassa merkittävää. Tämän toimialan yritykset ovat viime vuosina huomattavasti kehittäneet toimintojaan ja investoineet kasvuun.

Vuoden 2009 rahoituskriisistä alkanut maailmanlaajuinen talouden taantuma tuntui myös vahvasti vientiin nojaavassa Karkkilan kone- ja metalliteollisuudessa. Yritystoimipaikkojen ja työpaikkojen lukumäärät kääntyivät laskuun, jonka jälkeen tilanne on tasaantunut. Karkkilan työpaikkaomavaraisuus on edelleen Uudenmaan alueen korkeimpia. Karkkilan tavoitteena on työpaikkojen lisääminen, uuden yritystoiminnan edistäminen ja,

yritysten toimintamahdollisuuksien vahvistaminen. Yritysten toimintamahdollisuuksia edistetään osaavan työvoiman uusilla koulutushankkeilla, parantamalla liikenneyhteyksiä ja kehittämällä yritysten sijoittumisen ja kasvun edellytyksiä. Valtion myöntämät investointi- ja kehittämistuet ovat myös huomattavasti tukeneet karkkilalaisten yritysten kasvua, ja yritykset ovat päässeet toimintaansa laajentamaan. Karkkilan kaupungin tavoitteena on aktiivisesti hakea uudenlaisia kumppanuusmalleja alueen yritysten kanssa sekä edistää kaupungin hankintapolitiikkaa, niin että alueen yritykset pääsevät aiempaa helpommin tarjoamaan palveluitaan kaupungin hankkeissa ja hankinnoissa.

Covid-19 pandemian aikana erityisesti Uudenmaan alueen työttömyys lähti rajuun nousuun, tämän vaikutus näkyi myös Karkkilassa. Pandemiasta elpymiseksi suunnitellut toimenpiteet vaikuttavat positiivisesti myös Karkkilan yritysten toimintaan.

Lähde: TEM, Työnvälitystilastot

1.4 Elinkeinorakenne

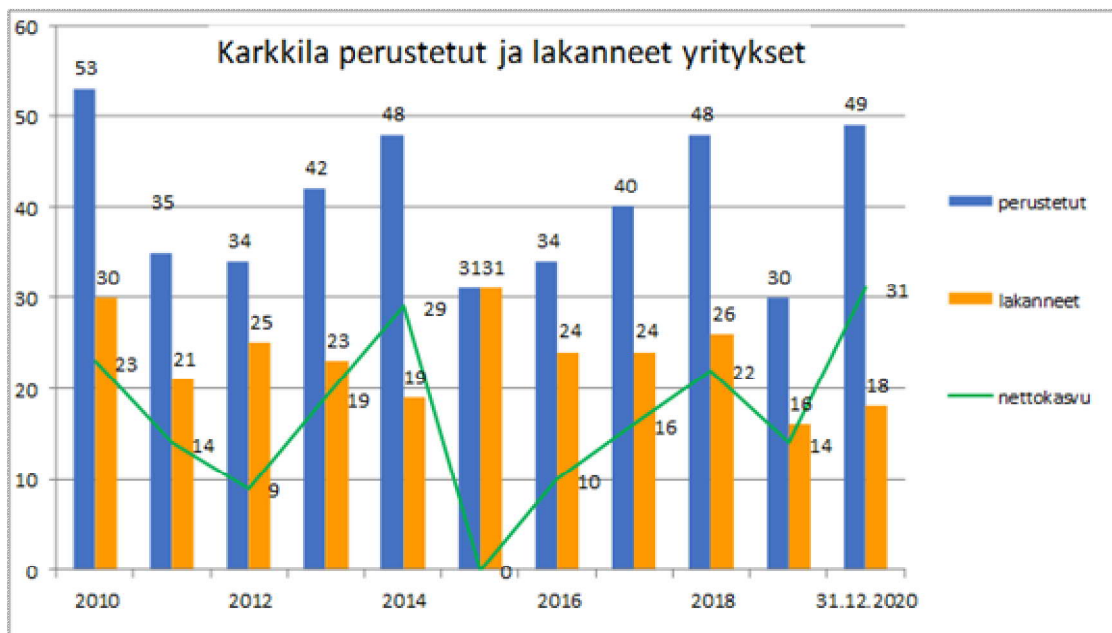
Karkkilan elinkeinojen kärkitoimialoja työpaikkamäärissä ovat elektroniikka-, metalli- ja konepajateollisuus, rakentaminen ja biotekniikka. Uusia nousevia toimialoja ovat muun muassa hyvinvointi- ja hoiva-alat, luovat alat sekä matkailu.

Alkutuotannon osuus Karkkilan elinkeinorakenteessa on kaksi prosenttia. Maatilat ovat erikoistuneita, karjataloja on muutamia. Luomuviljely- ja luomukarjankasvatustiloja on Karkkilassa menestyksellisesti toiminut jo useita vuosia.

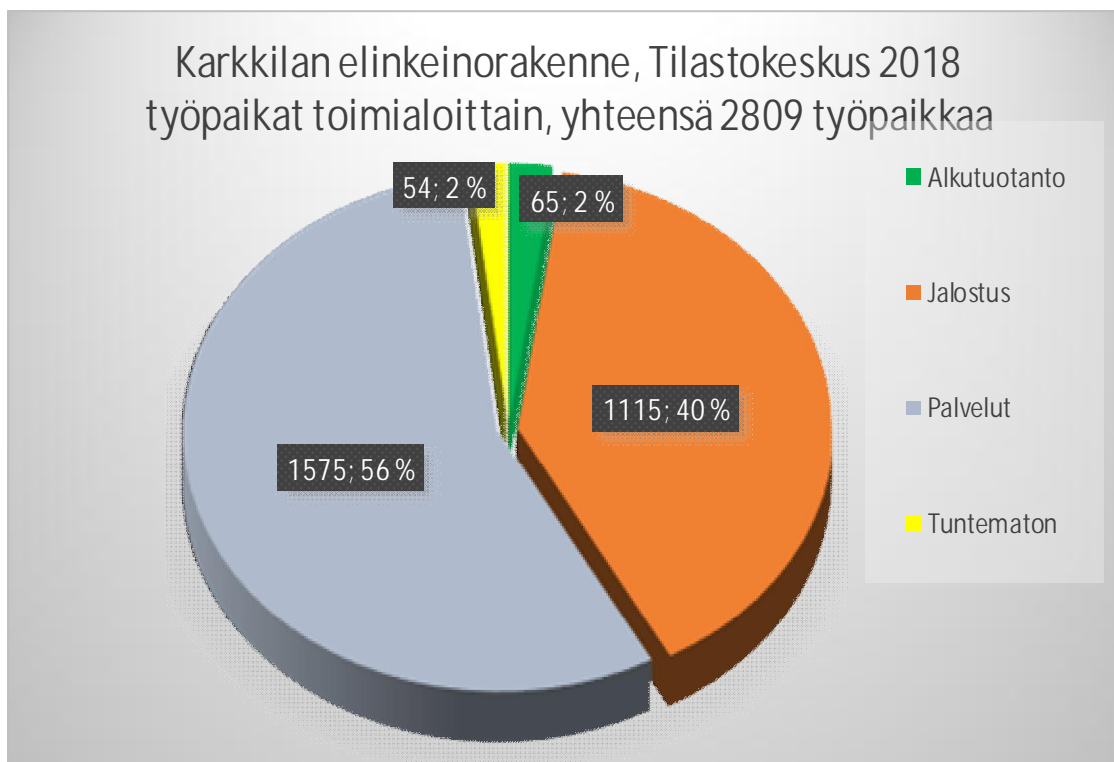
Palvelujen osuus Karkkilan elinkeinorakenteesta on suurin. Palvelujen ja kaupan toiminnot sijoittuvat Karkkilassa kahteen keskukseseen - ydinkeskustaan lähelle toria sekä valtatie kahden tuntumaan. Erikoiskauppa, kahvilat ja ravintolat keskittyvät ydinkeskustan alueelle., tilaa vaativa kauppa valtatie kahden läheisyyteen. Kaupan ja palvelujen kasvu on riippuvainen sekä asukasluvun kasvusta että ostokäyttämisen muutoksista. Karkkilan kaupungin kehittämistoimenpiteet ja kasvuodotukset kohdistuvatkin teollisuuden lisäksi erityisesti hyvinvointi-, luovien alojen ja matkailupalvelujen toimialoille.

Yritystoimipaikkojen lukumäärä kasvun polulle

Viime vuosina uusien Karkkilaan perustettavien yritysten lukumäärä on kääntynyt kasvuun, ja aloittaneiden/lopettaneiden yritysten nettotulos on kääntynyt positiiviseksi. Vuonna 2019 uusia yrityksiä perustettiin 30, nettokasvu oli 14 yritystä. Vuonna 2020 uusia yrityksiä perustettiin 49, yritysten nettokasvu oli 31.

Elinkeinorakenne 2010 – 2018, lähde Tilastokeskus

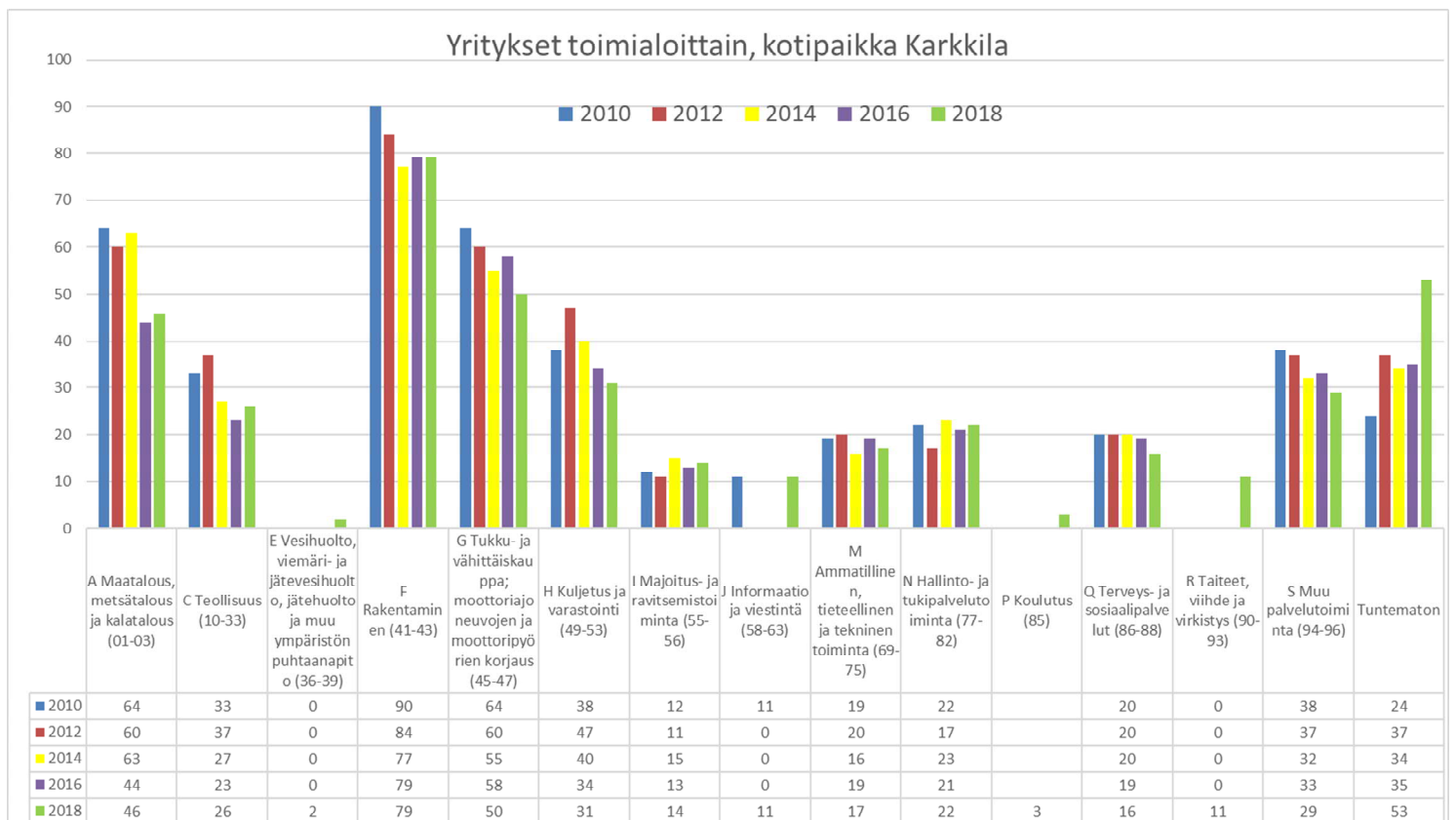

1.5 Osaavan työvoiman saatavuus, ammatillinen koulutus

Karkkilan kaupunki kuuluu jäsenkuntana Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Luksiaan, joka vastaa alueemme ammatillisesta toisen asteen, aikuis- ja täydennyskoulutuksesta. Luksian oppilaitokset sijaitsevat Nummelassa ja Lohjalla. Karkkilan kaupunki tekee koulutusyhteistyötä myös muiden ammatillisten oppilaitosten kanssa.

Karkkilassa toisen asteen opetusta tarjoaa Karkkilan lukio, sekä pilottikokeiluna 1.8.2020 aloittanut kone- ja tuotantotekniikan perustutkinnon opetuslinja. Pilottikokeilun opetuksesta vastaa Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän hallinnoima Forssan ammatti-intituutti.

Ammatillisen koulutuksen opetusmuotoja kehitetään edelleen uudella elinkeino-ohjelman ohjelmakaudella. Tavoitteena on luoda uusia ammatillisen koulutuksen tutkinto-ohjelmia, yritysyhteistyömalleja ja näin lisätä yritysten osaavan työvoiman saatavuutta.

1.6 Joukkoliikenne, pendelöinti

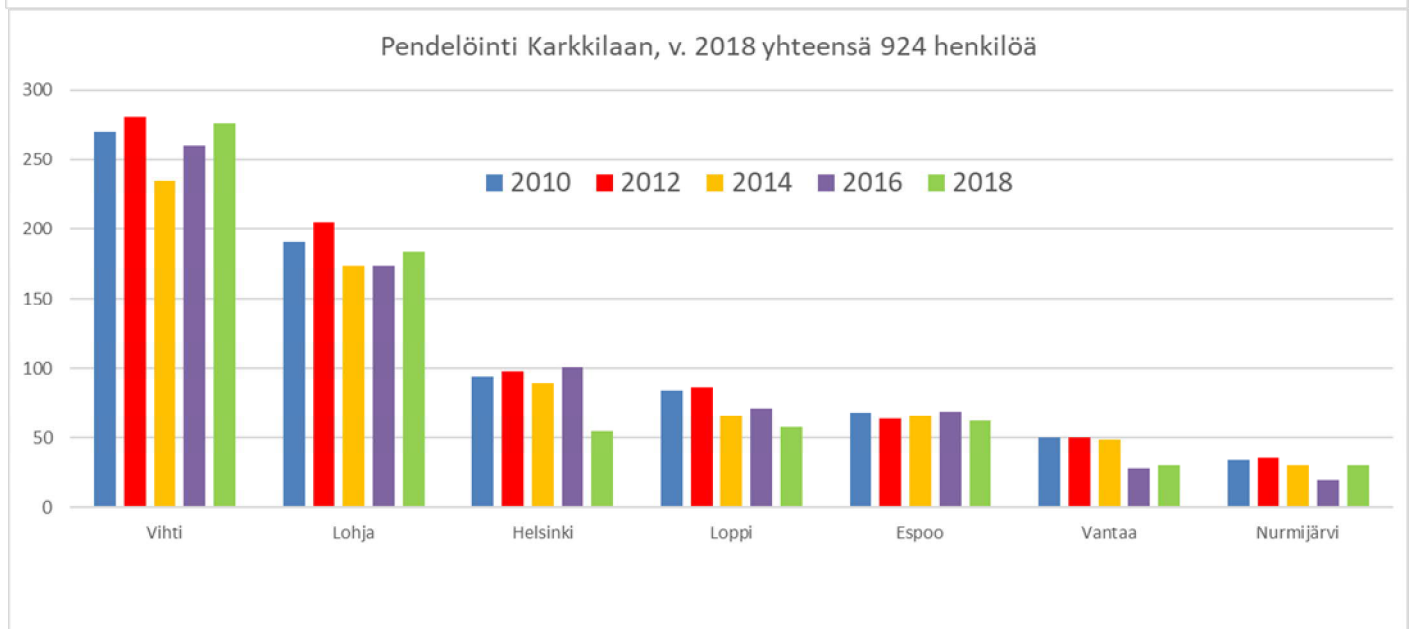
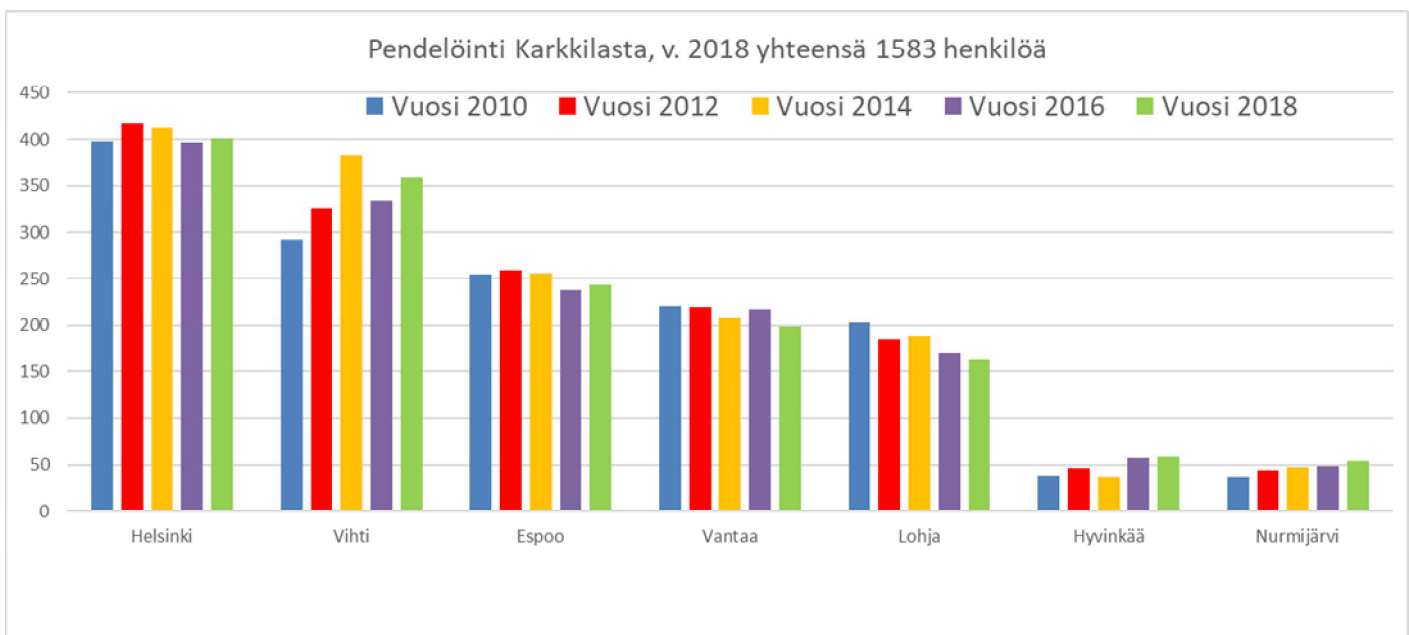
Kuten muillekin Helsingin seudun kehyskunnille, myös Karkkilalle on tyypillistä työvoiman suuri liikkuvuus, pendelöinti. Keskeinen sijainti ja hyvä työpaikkatarjonta koko eteläisen Suomen alueella luo mahdollisuuksia työvoiman liikkuvuudelle moneen suuntaan. Liikenneväylien kehittämisen edunvalvonta sekä joukkoliikenteen saavutettavuus on alueemme väestölle ja yritystoiminnalle elintärkeitä. Työmatkaliikenne on Karkkilalle merkittävä palvelu. Liikennöinnin sujuvuuden varmistamiseksi valtatie 2:n välityskykyä ja turvallisuutta kehitetään edelleen ja sen roolia kasvukäytävänä on vahvistettava. Valtatie 2:n kehittäminen on Karkkilan keskeinen edunvalvonnan kohde. Liikenneyhteyksien kehittämistyön yhtenä tavoitteena on edistää seutukuntien välisten rai- deyhteyksien kehittämistä, joita yhteyksiä Karkkilakin tulevaisuudessa pääsisi hyödyntämään.

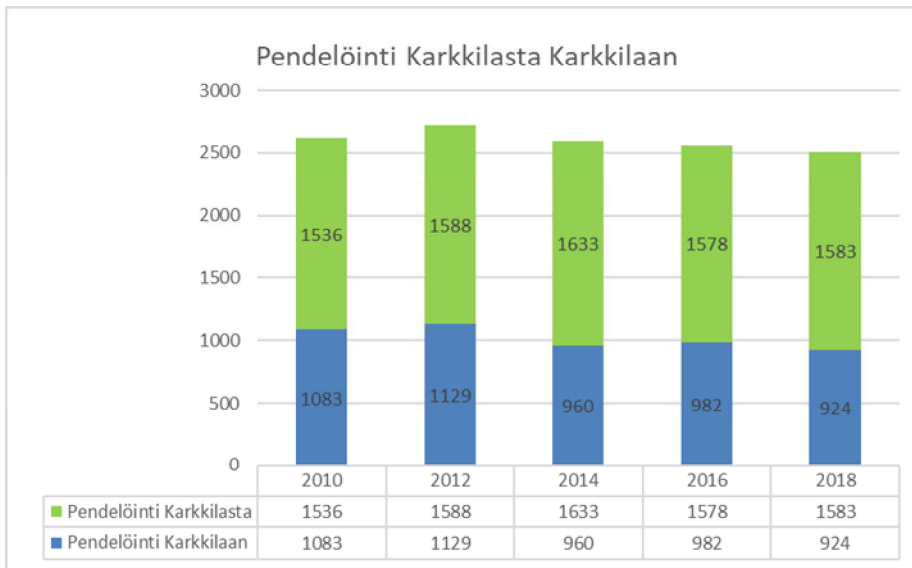

Joukkoliikenteen toimivuus ja saavutettavuus on avainasemassa työvoiman liikkuvuudelle ja työvoimatarpeiden turvaamiselle. Karkkilan ja pääkaupunkiseudun välistä joukkoliikennettä edistetään valtion ja kuntien toimesta monin eri keinoin. Uudenmaan ELY-keskuksen palvelutasosuunnitelmassa vuosille 2021 – 2024 esitellään alueen elinvoiman ja vetovoiman ylläpitämisen kannalta tarpeellinen joukkoliikenteen palvelutaso, riittävät vuoroyhteydet ja vuorovälit.

Palvelutaso pyritään ylläpitämään ensi sijaan markkinaehtoisien, luonnollisen kilpailun kautta syntyvän joukkoliikenteen voimin. Lisäksi alueille kriittisiä vuoroja turvataan julkisten tahojen hankkimalla ostoliikenteellä. Karkkilan kaupunki edistää joukkoliikenteen houkuttelevuutta asukkaalleen edullisilla lipputuotteilla sekä HSL:n kehyskuntien lippuyhteistyöllä. Tavoitteena on saada valtavyylille ja kaupunkiseuduille hyvät ja toimivat liikennevirrat, missä joukkoliikenteen saatavuus on käyttäjille mahdollisimman helppoa, luotettavaa ja kestävä kehityksen näkökulmasta katsottuna houkutteleva vaihtoehto yksityisautoilulle. Karkkilan kaupunki tekee joukkoliikenteen kehittämisessä yhteistyötä alueen muiden kuntien, Uudenmaan liiton ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Kaupungin elinvoiman edistämiseksi joukkoliikenteellä on merkittävä vaikutus, jonka vuoksi Karkkilan kaupungille on perustettu oma joukkoliikennesuunnittelijan tehtävä.

Merkittävimmät pendelöintikunnat ja alueet Karkkilasta Karkkilaan

1.7 Kehittyvät toimintaympäristöt

Karkkilan kaupungin tavoitteellisen maapolitiikan ja yritys- ja asukaslähtöisen kaavoituksen avulla toteutetaan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin suunnitelmallista aluekehittämistä. Tässä myös liikenteellisellä tavoitettavuudella ja hyvillä yhteyksillä moniin eri suuntiin on suuri merkitys. Kaupunki kuuntelee herkäällä korvalla elinkeinoelämän viestejä ja pyrkii käytettävissä olevin keinoin vastaamaan ja edistämään yritysten tarpeita ja parantamaan kannattavan yritystoiminnan mahdollisuuksia. Kaupungin kasvutavoitteet, kestävä kehitys, Uudenmaan hiilineutraalisuustavoitteet ja digitaaliset toimintaympäristöt otetaan kaavoituksessa ja yritys ympäristön kehittämisessä huomioon.

Kaupunkialueet

Karkkilan taajama-aste on korkea, noin 87 %. Keskustan alueella kauppatorin ympäristössä on tarjolla monipuolista toimisto- ja liiketilaa. Kivijalkakaupalla on Karkkilassa pitkät perinteet, kaupan erikoisliikkeitä ja palvelu-yrityksiä löytyy keskustan alueelta runsaasti. Ydinkeskustan kupeessa Högforsin ruukkialueella on kehittymässä uusi, merkittävä kulttuurin ja yritystoiminnan keskus. Ruukki toimintaympäristönä sopii erityisesti luovien alojen toimijoille, matkailu-yrityksille sekä tapahtumatuotantoon. Elinkeino-ohjelman keskeisenä tavoitteena on monipuolistaa Karkkilan elinkeinorakennetta edistämällä ja kehittämällä ydinkeskustan toimintaympäristöjä, alueemme yritysten yhteistyöverkostoja sekä nousevien toimialojen kehittymistä.

Yritysalueet tuotantoon ja logistiikkaan

Karkkilan teollisuusalueet sijaitsevat valtatie kahden varrella Pitkälän, Keskinummen ja Metsämaan kaupunginosissa. Karkkilan ydinkeskustassa sijaitsee Högforsin ruukkialueen yritysalue, jossa on tarjolla myös teolliseen tuotantoon sopivaa toimitilaa. Karkkilan yritysalueilla sijaitsee yli puolet Karkkilan työpaikoista.

Pitkälän teollisuusalue rakentui valtatie kahden varrelle vuosina 1990 – 2010. Yritysalue onkin lähes valmiiksi rakennettu. Pitkälään on sijoittunut tuotannollisen toiminnan lisäksi tilaa vieviä erikoiskauppoja sekä rakentamisen palveluja. Valtatie 2:n itäpuolella sijaitsee Keskinummen yritysalue sekä muita teolliseen tuotantoon ja varastointiin sopivia alueita. Valtatie kahden yritysalueiden kehittäminen ja liikennejärjestelyjen suunnittelu on käynnissä. Suunnittelussa ja kaavoituksessa otetaan huomioon ympäristötekijät sekä yritysten erityistarpeet. Kaavoitusprosesseja kehitetään jatkuvasti, jotta yritysten kasvutarpeisiin pystytään vastaamaan nopeasti ja joustavasti. Kaupunki valmisteleekin myös pitkän aikajänteen suunnitelman yritystonttien ja tonttivarannon saatavuuden turvaamiseksi ja kehittämiseksi.

2. Merkittävimmät muutokset yritysten toimintaympäristössä

2.1. Ulkoiset muutostekijät

Elinkeino-ohjelmassa asetettavien tavoitteiden taustaksi on tunnistettu tulevien vuosien muutoksia, jotka vaikuttavat yritysten toimintaympäristöön ja kehitysnäkymiin. Covid-19 pandemiasta elpymiseksi Uudenmaan liitto on laatinut alueellisen selviytymissuunnitelman. Alla olevasta taulukosta löytyvät Uudenmaan alueen muutostekijät, jotka vaikuttavat pandemian aiheuttamista sosioekonomisista seurauksista toipumiseen.

Lähde: Uudenmaan liitto, Uudenmaan alueellinen selviytymissuunnitelma.

<p>Vahvuudet koronaepidemiassa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monipuolinen elinkeinotoiminta ja vahvat klusterit • Huippuosaaminen, korkeasti koulutettujen osuus työvoimasta, muuta Suomea nuorempi työvoima • Kansainvälisesti verkottunut, kilpailukykyinen innovaatio- ja liiketoiminta • Taito hyödyntää kilpailtua EU- ja kv-rahoitusta • Yhteinen tahtotila ja näkemys ilmastotyöstä, tärkeydestä ja suunnasta 	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palveluvaltainen toimialarakenne • Vientivetoinen elinkeinoelämä altis suhdanteille • Riippuvuus kv-osaajista ja -osaamisesta • Heterogeenisten kuntien maakunta • Kuntatalous riippuvainen verotuloista – alttius suhdanteiden vaihteluille • Ilmastotyö kunnissa osin erillään kunnan kehittämisestä
<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osaamisen kehittäminen ja jatkuva oppiminen (erit. nuoret ja maahanmuuttajat) • Hiilineutraalisuuden ja resurssiviisauden edelläkävijyys ilmastotyössä Suomessa (monipuoliset innovaatiot ja toimintamallit, liikenne ja logistiikka, kiertotalous, teollisuuden prosessit jne.). Valmius ja osaaminen kytkeä kriisirahoitus vihreään kasvuun. • Innovaatioekosysteemien ja verkostojen kehittäminen, temaattiset alustat, TKI-toiminnan vahvistaminen (RIS-painopisteteemat) • Digin mahdollisuudet (esim. palveluiden automatisaatio, tuotannon robotisaatio, etätöiden muodot) • Matkailun kehittäminen 	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> • COVID19 toinen aalto • Osaavan työvoiman saatavuus etätöyömyydessä, ikääntyvä työvoima, nuorten tilanne • Innovaatio- ja muun rahoituksen väheneminen (kansallinen, EU) • Kriisirahoitus kohdistuu vanhojen rakenteiden tukemiseen • Elinkeinoelämän ja maakunnan kv-kilpailuaseman menettäminen muille Euroopan metropoli-alueille – vaikutus tuhoisa koko Suomelle

2.2 Karkkilan alueen elinvoimaan ja yritystoimintaan vaikuttavat ulkoiset muutostekijät ja megatrendit

Muutostekijät ja megatrendit					
Yritysten toimintaympäristöön ja alueen elinvoimaan vaikuttavat nopeasti muuttuvat kansainväliset ilmiöt – megatrendit. Karkkilan ja Uudenmaan kehitykseen vaikuttavia megatrendejä ovat mm. väestönmuutos, ilmastonmuutos, digitalisaatio ja globalisaatio. Alla olevaan listaan on poimittu merkittävimmät megatrendit ja niiden vaikutukset, jotka otetaan huomioon elinkeino-ohjelman tavoitteissa ja toteutuksessa.					
Globalisaatio	Väestönmuutokset	Ilmastonmuutos	Digitalisaatio	Uudet toimialat	Työvoimatarpeet
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yritysten kansainvälistyminen ▪ Markkinoiden integroituminen ▪ Arvoketjujen kansainvälistyminen ▪ Yritysten verkostoituminen ▪ Kilpailu osaavasta työvoimasta kansainvälistyy ja kiristyy ▪ Innovaatiot, tuotekehitys ▪ Tuotantoprosessien jatkuva kehittäminen ▪ Kansainväliset markkina-alueet lähentyvät toisiaan 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Työvoiman eläköityminen ▪ Työvoiman liikkuvuus, maahanmuutto ja maastamuutto ▪ Yrittäjien sukupolvenvaihdokset ▪ Muutokset väestöryhmien asumismuodoissa ja ostokäyttäytymisessä ▪ Palvelujen saatavuus vastaamaan eri väestöryhmien tarpeisiin ja kysyntään. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suomen hiilineutraalisuustavoite 2035 ▪ Valtakunnallinen Vihreän siirtymän ohjelma ▪ Uudenmaan hiilineutraalisuustavoite 2035 ▪ Kestävä Karkkila-ohjelma 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kaupallisten hyödykkeiden saavutettavuus ja monikanavaisuus ▪ Kuluttajien ostokäyttäytymismuutokset ▪ Kauppa siirtyy verkkoon ▪ Tarjonta vastaa kysyntää ▪ "diginatiivien" kulutustottumukset ▪ Automatisaatio ja robotiikka ▪ Etäkoulutus ▪ Etätyö ▪ Markkinointi siirtyy digiin, mobiilimarkkinointi ▪ Väestöryhmien ostotottumukset vaikuttavat kauppa- ja markkinointikanavien käyttöön ▪ Julkisten palveluiden saavutettavuus 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Luovien alojen toimintaedellytykset ▪ Vapaa-ajan harrastustoiminta ▪ Elämys-, kokemustoimialat ▪ Matkailutoimialat ▪ Uudet verkostot ja ekosysteemit ▪ Terveys- ja hyvinvointi-, hoivapalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Joustava koulustarjonta työvoiman muuttuviin tarpeisiin ▪ Koulutusta omalla paikkakunnalla kysynnän mukaan ▪ Yritysten, kaupungin ja oppilaitosten koulutusyhteistyön lisääminen ▪ Eri väestöryhmien opinnollistaminen yritysten työvoimatarpeisiin. ▪ Maahanmuuttajien kotoutus ja täsmäkoulutus.

2.3. Karkkilan voimatekijät, mahdollistajat

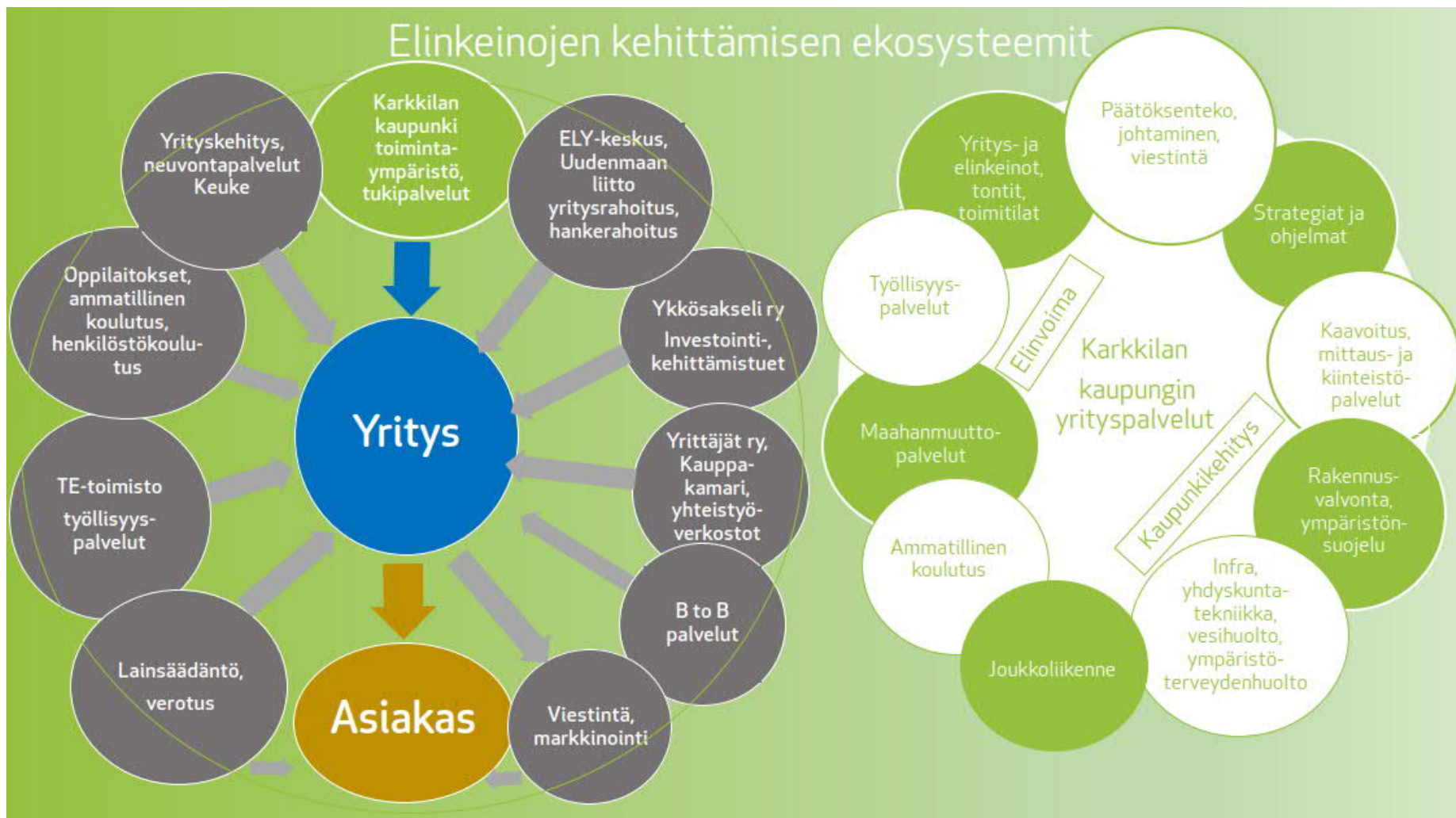
Karkkilan elinkeinoympäristön voimatekijät ja kasvun mahdollistajat

Elinkeino-ohjelman 2021 työryhmä listasi Karkkilan elinvoiman sekä kilpailukykyisen ja menestyvän yritystoiminnan kannalta 10 merkittävintä voimatekijää ja kasvun mahdollistajaa, jotka olisi hyvä ottaa huomioon Karkkilan kaupungin kehittämistyössä, tavoitteissa, toimenpiteissä ja toteutuksessa.

Voimatekijät	Kasvun mahdollistajat
<ol style="list-style-type: none"> 1) Karkkilan dna, karkkilalaisten teollinen ja kulttuurillinen perimä 2) Kulttuurihistoriallinen ruukkikaupunki 3) Monipuolinen, turvallinen ja idyllinen yritys ympäristö 4) Sijainti, pääkaupunkiseudun läheisyys, Karkkilan kultainen kolmio 5) Yritysten ja kaupungin yhteistyö 6) Vahva tekemisen kulttuuri, yhteisöllisyys 7) Ympäristön erityispiirteet, harjut, järvet, joet, kosket 8) Puutarhakaupunki, pientalojen keskusta 9) Tilaa ja vapautta toimia 10) Hyvät peruspalvelut 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Positiivisen maineen ja brändin hallinta 2) Yksilöiden aktiivinen, innostunut toiminta kannustaa yhteisöä kehittymään ja kasvamaan 3) Yhteinen tahtotila, verkostojen kehittäminen 4) Markkinoinnin tehostaminen, lisääminen 5) Koulutustarjonnan lisääminen alueelle, ammatillisen opetuksen yritys yhteistyö 6) Määrätietoinen, tarvelähtöinen kaavoitus- ja tonttipolitiikka 7) Kaupungin talous kääntyy kasvuun 8) Karkkilan alueen kilpailukykyinen hintataso 9) Uusien toimialojen kehittyminen ja kasvu, luovat alat, terveys-, hyvinvointi- ja hoivapalvelut, matkailupalvelut 10) Monipuolinen palvelurakenne

2.4 Elinkeinojen kehittämisen ekosysteemit

Yritystoimintaa ohjaavat monet lait, asetukset, säädökset ja ohjeet. Yritysten tukena toimivat lukuisat julkisen hallinnon ja yksityisten organisaatioiden neuvonta- ja yhteistyötahot. Yritystoiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä lainsäädännön, ohjeiden ja määräysten kirjo on tärkeitä tunnistaa ja hallita. Yritysten on myös osattava hyödyntää lukuisia yritystoiminnan kehittämiseen tarjolla olevia verkostoja ja kumppanuuksia. Oheisissa kaavioissa on kuvattu yrityksen toiminta-alueen merkittävimmät tukiverkostot sekä Karkkilan kaupungin tarjoamat yrityspalvelut.

2.5. Karkkilan kaupungin visio 2030

3. Karkkilan elinkeino-ohjelman visio 2030

Visio 2030

Karkkila on kilpailukykyinen ja
yrittäjäystävällinen kestävän
kasvun talousalue.

4. Elinkeino-ohjelman tavoitteet

Elinkeino-ohjelman tavoitteet 2021 -2025		
Yritysten menestymistä mahdollistava toimintaympäristö	Yritysten kehitystä edistävät palvelut	Yrityksmyönteisyyttä vahvistava kumppanuus
1.1. Yrityslähtöinen tonttipolitiikka	2.1. Asiakaslähtöiset ja sujuvat yrityspalvelut	3.1. Yrityksmyönteinen kaupunki
1.2. Yrityksmyönteinen päätöksenteko	2.2. Yrityslähtöinen lupapolitiikka	3.2. Vastuullinen, avoin ja vaikuttava kumppanuus
1.3. Osaavan työvoiman saatavuus	2.3. <i>Välillinen tavoite: Houkutteleva asuinympäristö</i>	3.3. Paikallisille yrityksille mahdollisuuksia tarjoava hankintapolitiikka
1.4. Hyvä saavutettavuus	 <p>Tyytyväinen yritys – elinvoimainen kaupunki</p>	3.4. Uudenlaiset kumppanuudet yritysten ja kaupungin välillä
1.5. <i>Välillinen tavoite: Tunnettu ja vetovoimainen kaupunki</i>		3.5. <i>Välillinen tavoite: Kestävästi kasvava kaupunki</i>

5. Elinkeino-ohjelman toimenpiteet ja mittarit

5.1. Yritysten menestymistä mahdollistava toimintaympäristö (1/2)

Toimenpiteet / 1. Yritysten menestymistä mahdollistava toimintaympäristö (1/2)		
Tavoite	Toimenpide	Mittari
1.1. Yrityslähtöinen tonttipolitiikka	<ol style="list-style-type: none"> Kaupunki kehittää yrityksille houkuttelevia tontteja suunnitelmallisesti > Yritystonttien kehittämissuunnitelma valmistellaan (2021-2022) ja sen toimenpiteitä toteutetaan (vuodesta 2022 eteenpäin) Kaupunki houkuttelee aktiivisesti alueelle uusia yrityksiä ja investointeja > Varmistetaan houkuttelutoimenpiteisiin tarvittava resurssointi (2021) ja validi tarjonta (2021-2022), kehitetään uusi tontti- ja toimitilatarjonta helposti saataville (2021-2025) 	<ol style="list-style-type: none"> Yritystonttien kehittämissuunnitelman valmistuminen (laadullinen mittari) Yritystonttikannan kehittyminen (lukumäärä) Yritysten houkuttelutoimenpiteiden kehitys (lukumäärä, vaikuttavuus, uudet sijoittumiset) Tontti- ja toimitilatarjonnan valmistuminen (laadullinen, määrällinen kehitys)
1.2. Yritysmuuntoinen päätöksenteko	<ol style="list-style-type: none"> Kaupunki ottaa käyttöön yritysvaikutusten arvioinnin päätöksenteossa (suunnittelu 2022, pilotointi 2023, käyttöön kaikessa päätöksenteossa 2024-2025) Kaupunki edistää yritysten ja päätöksentekijöiden välistä vuorovaikutusta toteuttamalla vuosittain valtuutettujen ja yritysten yhteisen yritysfoorumin (2021-2025) 	<ol style="list-style-type: none"> Yritysvaikutusten arviointi on otettu käyttöön kaupungin päätöksenteossa (laadullinen) Yritysten ja päätöksentekijöiden yhteinen yritysfoorumi on toteutettu vuosittain (määrällinen)

5.1. Yritysten menestymistä mahdollistava toimintaympäristö (2/2)

Toimenpiteet / 1. Yritysten menestymistä mahdollistava toimintaympäristö (2/2)		
Tavoite	Toimenpide	Mittari
1.3. Osaavan työvoiman saatavuus	1. Kaupunki edistää yrityksille osaavan työvoiman saatavuutta > kehitetään ja toteutetaan ammatillisen koulutuksen uusia ratkaisuja (2021-2025), kehitetään työllisyydenhoidon palveluita (2021-2025), edistetään työperusteista maahanmuuttoa ja maahanmuuttajien työllistymistä (2021-2025) yhteistyössä yritysten kanssa (täsmentyvät vuosisuunnitelmissa)	1. Ammatillisen koulutuksen uudet ratkaisut (määrällinen, laadullinen) 2. Työllisyydenhoidon uudet toimenpiteet (täsmentyy) 3. Maahanmuuttajien työllistymisen ja työperusteisen maahanmuuton edistäminen (täsmentyy)
1.4. Hyvä saavutettavuus	1. Kaupunki edistää edunvalvonnallisin toimin valtatie 2 kehittymistä sekä raideliikenne-yhteyksien saavutettavuutta (2021-2025) 2. Kaupunki varmistaa omin toimin joukkoliikenteen saatavuutta (2021-2025)	1. Aktiivinen edunvalvonta, valtatie 2 kehittyminen (laadullinen, vaikuttavuus) 2. Joukkoliikenteen turvaamistoimet ja joukkoliikenneyhteydet (laadullinen, määrällinen)
1.5. Välillinen tavoite: Tunnettu ja vetovoimainen kaupunki	1. Kaupunki edistää Karkkilan tunnettuutta ja vetovoimaa suunnitelmallisella kaupunkimarkkinoinnilla > valmistellaan ja toteutetaan pitkän aikajänteen tavoitteellista kaupunkimarkkinointia (2021-2025)	1. Kaupunkimarkkinoinnin toimenpiteet ja niiden vaikuttavuus, tunnettuuden kehittyminen (imago tutkimus, ref.vuosi 2021, toisto 2023, 2025)

5.2 Yritysten kehitystä edistävät palvelut

Toimenpiteet / 2. Yritysten kehitystä edistävät palvelut		
Tavoite	Toimenpide	Mittari
2.1. Asiakaslähtöiset ja sujuvat yrityspalvelut	1. Yritysneuvontapalveluiden ja muiden yrityspalvelujen kehittäminen asiakaslähtöisesti > yrityskysely palvelutarpeesta (2021) ja palveluiden kehittäminen (2021-2025)	1. Yrityspalvelujen käyttäjien lukumäärät 2. Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset 3. Palveluiden kehittämiskyselyn tulokset 4. Palveluiden kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikuttavuus
2.2. Yrityslähtöinen lupapolitiikka	1. Kaupunki palvelee yrityksiä sujuvasti erilaisissa lupa-asioissa	1. Palvelujen läpimenoajat, asiakastyytyväisyys (laadullinen, määrällinen)
2.3. Välillinen tavoite: Houkutteleva asuin ympäristö - palvelut	1. Kaupunki ylläpitää asukkaille houkuttelevaa ja viihtyisää elinympäristöä > laadukkaat peruspalvelut, sujuvat liikenne yhteydet, hyvät harrastusmahdollisuudet	1. Asukasmäärän kehittyminen (väestökehitys, muuttoliike) 2. Asukasviihtyvyyden kehittyminen
2.3. Välillinen tavoite: Houkutteleva asuin ympäristö - kaupunkiympäristö	1. Kaupunki ylläpitää asukkaille houkuttelevaa ja viihtyisää elinympäristöä > monipuolinen asunto- ja tonttitarjonta, toimiva infrastruktuuri	1. Asunto- ja tonttikaupan kehittyminen 2. Infrastruktuurin kehittäminen (pitkän tähtäimen investointisuunnitelma) 3. Asukasviihtyvyyden kehittyminen

5.3 Yritysmönteisyyttä vahvistava kumppanuus (1/2)

Toimenpiteet / 3. Yritysmönteisyyttä vahvistava kumppanuus (1/2)		
Tavoite	Toimenpide	Mittari
3.1. Yritysmönteinen kaupunki	1. Kaupunki toimii aktiivisessa vuorovaikutuksessa ja kumppanuudessa yritysten kanssa sekä kehittää tavoitteellisesti yritysmönteisyyttä (2021-2025)	1. Kaupungin yritysmönteisyys paranee (tavoitteena sijoittuminen Uudenmaan viiden yritys-mönteisimmän kunnan joukkoon)
3.2. Vastuullinen, avoin ja vaikuttava kumppanuus	1. Kaupunki edistää yritysten ja päätöksentekijöiden välistä vuorovaikutusta toteuttamalla vuosittain valtuutettujen ja yritysten yhteisen yritysfoorumin (2021 alkaen) 2. Kaupunki perustaa elinkeinoasioiden neuvottelukunnan, joka seuraa ajankohtaisia yhteistyöasioita ja tuo uusia kehitysideoita kaupungin yritysmönteisyyden kehittämiseen (perustetaan 2022)	1. Yritysfoorumien toteutuminen 2. Elinkeinoasioiden neuvottelukunnan perustaminen ja kokoontuminen
3.3. Paikallisille yrityksille mahdollisuuksia tarjoava hankintapolitiikka	1. Kaupunki kehittää hankintapolitiikkaansa niin, että se mahdollistaa aiempaa paremmin paikallisten yritysten osallistumisen kaupungin hankintoihin ja hankkeisiin (2022-2025)	1. Hankintapolitiikan kehittäminen ja vaikuttavuus

5.3 Yritysmuonntaisyyttä vahvistava kumppanuus (2/2)

Toimenpiteet / 3. Yritysmuonntaisyyttä vahvistava kumppanuus (2/2)		
Tavoite	Toimenpide	Mittari
3.4. Uudenlaiset kumppanuudet yritysten ja kaupungin välillä	1. Kaupunki kartoittaa ja kehittää rohkeasti kokeilukulttuuria ja uudenlaisia kumppanuusmahdollisuuksia yritysten kanssa julkisissa hankkeissa ja palveluiden tuottamisessa	1. Kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikuttavuus (täsmentyy) 2. Uusien yhteistyöhankkeiden määrän kehitys
3.5. Välillinen tavoite: Kestävästi kasvava kaupunki	1. Kaupunki toteuttaa <i>Innostava elinvoimakunta - vision ja uuden kaupunkistrategian mukaisia toimenpiteitä</i> > tavoitteena tasapainoinen talous, pitkän tähtäimen investointisuunnitelmat, tehokas palveluverkko, aktiivinen elinkeinopolitiikka, suunnitelmallinen kaupunkimarkkinointi 2. Kaupunki edistää aktiivisesti <i>Kestävä Karkkila - tavoitteita</i> > kiertotalous, hiilineutraalisuus, resurssiviisaat ratkaisut, vihreä siirtymä	1. Kaupungin talous on tasapainossa vuonna 2025 2. Kaupungin palveluverkko on tehokas, asukaslähtöinen ja tarkoituksenmukainen vuonna 2030 3. Hiilineutraalisuuden kehittyminen (Mittarit osana kaupunkistrategian tavoitteita ja strategisista kehitysohjelmista)

6. Elinkeino-ohjelman toteutuksen seuranta

Elinkeino-ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden mittareita seurataan Karkkilan kaupungin elinkeinopalve-
luissa sekä vuosittain Karkkilan kaupungin toiminnallisten tavoitteiden toteuman yhteydessä.

Elinkeino-ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään tarvittaessa Karkkilan kaupungin strategian ja stra-
tegistien ohjelmien tavoitteiden mukaisesti.

**Karkkilan kaupunki kiittää lämpimästi yhteistyökumppaneitaan osallistumisesta elin-
keino-ohjelman työpajoihin ja ideointiin!**

Ahmoon Vesi ja Lämpö Oy
Aquafor
Balanssi Holding Oy Ltd
Componenta Castings Oy Karkkila
Euro-Hydro Oy
Frank Oy
Hassel & Ström Oy
Herkkupata Oy
Hyvinvoinnin Kotipolku Oy
Isännöinti M. Ryyppö Ky

Karkkilan Aito Kulta
Karkkilan Malliapu Oy
Kunnon Fiilarit Oy
Meri-Met Oy
PikkuLeppis Oy
Pilvenhalkoja
Rakennus- ja insinööripalvelu Suvirak Oy
SH-Training, Karkkilan Kuntokärpänen Oy
Sisuste Siivonen Oy

Karkkila - kohti kestäväää kasvua!

karkkila

högfors